

Lisansüstü Öğrencilerin Ödevlerinde İnternette İntihal Yapmaya İlişkin Görüşleri

Cenk YOLDAŞ¹

Vildan Ceylan KÖSEM²

Özet

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenliği alanında lisansüstü eğitim gören öğrencilerin ödevlerinde internette intihal yapmalarında öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Betimsel taramanın kullanıldığı çalışmanın örneklemini Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Uşak Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 2016- 2017 öğrenim yılı bahar döneminde lisansüstü öğrenim gören 59 sınıf öğretmenliği yüksek lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenliği alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin ödevlerinde internette intihal yapmalarında öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşlerinin belirlenebilmesi için Ersoy (2011) ve Özden (2011) tarafından geliştirilen 21 maddelik 5'li likert tipinde hazırlanan "Öğretmen Adaylarının Ödevlerinde İnternette Kopya Ödev Yapma Anketi" kullanılmıştır. Ölçek hazırlanırken gerek alanyazın taramasının gerek odak grup görüşmesinin verilerinden anket maddeleri yazılmış ve bir madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan madde havuzundaki sorular nitelik açısından internette hazır ödev yapma ile internette ödev yapmada öğretim elemanının rolü başlıkları altında gruplandırılmıştır. Anketin geçerliğini sağlamak için anket taslak olarak hazırlandıktan sonra, uzman görüşlerine dönük yedi soruya yer verilmiştir. İkinci bölümde, öğretmen adaylarının internette hazır ödev yapma konusundaki görüşlerini belirlemeye yönelik on iki soruya, üçüncü bölümde ise öğretmen adaylarının internette hazır ödev yapmada öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik dokuz soruya yer verilmiştir. İnceleme sonucunda yanıtları geçerli kabul edilen anket formları SPSS aracılığıyla analiz edilmiştir. Toplanan veriler ışığında sınıf öğretmenliği alanında lisansüstü eğitim gören öğrencilerin internette kopya ödev yapmalarında öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşleri analiz edilmiş olup elde edilen bulgular ve bulgulara dayalı yorumlara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular incelendiğinde lisansüstü öğrencilerinin ödevlerinde internette intihal yapmaya ilişkin görüşleriyle cinsiyet, enstitü, yüksek lisans aşaması, ödev sitelerine üyelik ve dönemde hazırladıkları ödev sayısına bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Etik, internet, intihal, öğretim elemanı

Post-Graduate Students' Opinions about Plagiarism through Internet

Abstract

The purpose of this study is to determine the opinions of the post graduate students in the field of primary school teaching about the role of lecturer on plagiarism through internet. The sample of the study in that descriptive survey being used consists of 59 post-graduate primary school teaching students having graduate study in 2016-2017 Academic Year Spring Term in Ağrı Ibrahim Cecen University, Usak University, Pamukkale University, Dumlupınar University, Mehmet Akif Ersoy University. "Teacher Candidates' Plagiarism Through Internet on Their Works Survey" developed by Ersoy (2011) and Ozden (2011) as "Likert Scale" with 5, 21 items was used in order to determine the opinions about the role of lecturers on the post graduate students' plagiarism through internet in their works. While the survey was being prepared, the items of the survey were written from the data of both the review of literature and the focus group interview and a pool of item was created. The questions in the pool of items were grouped qualitatively under the titles of doing readymade homework through internet and the role of lecturer in making homework through internet. After the survey was prepared as a draft, in order to ensure the validity of the survey, it was presented to expert opinions. The survey has been composed of three parts. In the first part, seven questions have been taken part to determine the personal information of the teacher candidates. In the second part, twelve questions have been taken part to determine the opinions of the teacher candidates about doing readymade homework on the internet and in the third part; nine questions have been taken part to determine the opinions of the teacher candidates about the role of the lecturer in doing readymade homework through internet. Survey forms whose responses were considered valid as a result of the assessment were analyzed by SPSS. In the light of the collected data, the opinions about the role of lecturers on doing copy made home works of the students who received post-graduate education in the field of classroom teaching have been analyzed and the interpretations based on the findings and findings obtained have been given part.

Keywords: Ethic, internet, lecturer, plagiarism

¹ Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Eğitimi Anabilim dalı

² Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Anabilim dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

Giriş

Bilimsel araştırmalar; bir probleme ilişkin verilerin toplanması, toplanan verilerin analiz edilmesi ve sonucun raporlaştırılmasıdır (Erkuş, 2011). Bilimde sũreklilięi sağlayan bilimsel araştırmaların gerçek manada bilime katkı sağlayabilmesi için araştırma etiğine uygun olması gerekmektedir (Kurtulmuş ve Ardıç, 2013). Araştırma etiği; bilimsel bir araştırmanın yũrũtũlmesi sũrecinde uyulması gereken bilimsel ve ahlaki kuralları (Balcı, 2010); etik prensiplerin geçerli olduğu bilimsel çalışmaları (Uluoğlu, 2009) ifade eder. Araştırma etiği; araştırmacıdan hem çalışma disiplinine, hem de ahlaki ilkelere bağlı kalmasını ister (Kœklũ, 2003). Yetkin bir araştırmacı olabilmek için, araştırmacının araştırma sũrecinde etik alanda dikkatli ve hassas olması gerekir (Aypay, 2009).

Bilimsel bir çalışmanın, geçerli sayılabilmesi için araştırma etiğine uygun yazılması gerekmektedir (Uçak ve Birinci, 2008). Bilimsel araştırmalarda etik dışı davranışların ortaya çıkması istenmeyen bir durum olsa da bilimsel araştırma eğitiminin gerektiği gibi verilmemesi, akademisyenlerin çabuk yũkselme hırsı, fazla yayının saygınlık getireceği dũřũncesi, œęrencilerde internette bulunan bilginin direkt kullanabileceği dũřũncesi intihale neden olmaktadır (Ertekin, Berker, ve Tolun, 2002). İntihal(aşırma), Tũrk Dil Kurumuna gœre “Bir kişinin eserinde başka kişilerin ifade, buluş ve dũřũncelerini kaynak gœstermeksizin kendisine aitmiş gibi kullanması” şeklinde tanımlanmıştır. Tũrkiye Bilimler Akademisine [TũBA] (2002) gœre intihal, “Bir başkasına ait olan fikrin, buluşun, araştırma sonuçlarının veya araştırma ũrũnlerinin bir bœlũmũnũn ya da tũmũnũn, hatta kitapların tũmũnũn ya da bir bœlũmũnũn kaynak gœsterilmeksizin istemli olarak kopya ya da tercũme edilip yazarın kendi ũretimiyymiř gibi gœsterilmesi” olarak tanımlanmıştır.

Gũnũmũzde gelişen bilim ve teknoloji sayesinde internet, toplumsal yaşamın bir parçası haline gelmektedir (Gœk ve Erdoğan, 2008). İnternet, kısa bir zamanda dũnya ũzerinde en yaygın kullanılan kitle iletişim aracı haline gelmiştir. İnternetin; farklı kũltũrlere ulaşabilmesi, dũnya çapında kolay ulaşılabilir olması, farklı yaş gruplarına hitap etmesi gibi œzelliklere sahip olması insan yaşamında œnemli bir yere gelmesini sağlamıştır (Kayri ve Gũnũç, 2009).

İnternet kullanımı, toplumsal yaşamda kullanım kolaylığı, bilgiye erişim ve bilginin paylaşımında sağladığı avantajlar sayesinde tũm dũnyada hızla yaygınlaşmaktadır (Ergin, 2005). İnternet, yerleşik bũtũn sistemleri etkilediği gibi eğitim sistemini de çok boyutlu etkilemiştir (Baş, 2011). Gũnũmũzde internet ve teknolojinin hızlı gelişimi, internetin eğitsel ortamlarda kullanım dũzeyinin ũst seviyeye çıkmasını sağlamıştır (Yoldaş ve Argın, 2015). İnternetin eğitim ortamında kullanılmaya başlanmasıyla birlikte eğitim- œęretim sũreci zenginleşmekte, eğitim hizmetinin kalitesi artmakta, eğitim okula dayalı olmaktan çıkmaktadır (Alkan, Deryakulu ve şimşek, 1995).

œęrenciler, bilgisayar ve internet teknolojisini en fazla kullanan kesimlerden birisidir. İnternet ortamında bulunan hazır œdev siteleri, œdev yaptırma siteleri, forumlar ve bloglar œęrencilerin akademik usulsũzlũk yapmasını kolaylaştırmakta ve artırmaktadır (Odabaşı ve diğerleri, 2007). Selwyn’in (2008), œęrencilerin interneti kullanma amaçlarını belirlemek için yaptığı bir çalışmada œęrencilerin œdevlerini hazırlamak ve akademik çalışmaları için araştırma yapmak amacıyla internet kullanımı, interneti sıklıkla kullanma nedenlerinden biri olarak ortaya çıkmıştır. Yine Tũrkiye’de ũniversite œęrencileri ũzerinde yapılan bir araştırmada da œęrencilerin çoğunluğunun interneti œdev yapmak için kullandığı saptanmıştır (Okay ve Aydoğan, 2010).

Selwyn’e (2008) gœre internetin dũnya çapında potansiyelinin artması eğitim alanında œęrenmeyi hızlandırmakta, bilgiye erişimi kolaylaştırmakta ve etkileşimi arttırmaktadır. Bunun yanı sıra internetin etik dışı kullanımını ortaya koyan araştırmalar da vardır. Campbell’e (2000) gœre œdev hazırlarken

İnternetteki olasılıklar intihal yapmaya sevk etmektedir. Çünkü İnternetin hızlı, ucuz ve kolay ulaşılabilir olması uzun süredir devam eden öğrenci intihal sorununun daha da artmasına sebep olmaktadır.

Alan yazın tarandığında intihalin farklı nedenlerle yapıldığını ortaya koyan araştırmalar da vardır. Orhan ve Günay'a (2014) göre öğretim elemanının her yıl aynı ödevi veriyor olması ve verdiği ödevlere şekilsel olarak puan vermesi, öğrencilere analiz düzeyinde ödev yerine ezbere dayalı ödevler verilmesi, İnternet ortamında ödevlere ulaşmanın kolaylaşması öğrencileri İnternette akademik usulsüzlüğe yönelten sebepler arasındadır. Ödev kopyacılığı üzerine Amerika Birleşik Devletleri kolej ve üniversitelerinde yapılan araştırmaya göre öğrencilerin, kopya ödev yapanların herhangi bir yaptırıma uğramadıklarını düşündükleri için kopya ödev yapmaya başvurdukları ortaya çıkmıştır (Kırçıl ve Karagüller, 2007). Ankara'da bir devlet üniversitesinde yapılan bir araştırmada öğrencilerin ödevler için yeterli zamanları olmadığı ve dersten geçmenin mutlak bir not almaya bağlı olmasından dolayı kopya ve intihal girişiminde buldukları sonucuna ulaşılmıştır (Uzun, Karakuş, Kurşun ve Karaaslan, 2007). Yine İnternetin kamu malı olarak algılanması nedeniyle kaynak gösterme gereğinde bulunulmaması İnternette intihalin daha yaygın olarak kullanılmasının bir nedenidir.

İnsanlar arasında İnternette bulunan tüm bilginin herkesin kullanımına açık olduğu ve herhangi bir atıf yapılmadan kullanılabilmesi algısı hâkimdir (Uçak ve Birinci, 2008). İnternet üzerindeki bilginin kullanımında herhangi bir sınırlama olmaması da bir intihal nedenidir. Orta Doğu Teknik Üniversitesinde yapılan araştırmaya göre öğrenciler, intihali akademik bir suç olarak saymamakta ve kopya ödevlerin intihal olmadığını düşünmektedirler. Aynı zamanda öğrencilerin, nasıl atıf yapılacağını bilmedikleri ve yaptıkları atıfların da doğru olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır (Köse ve Arıkan, 2011). Ersoy ve Özden'in (2011) eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmaya göre öğretim elemanının verdiği ödevler konusunda esnek davranması İnternette kopya ödev yapma ve İnternette bulunan ödevleri aynen kullanma davranışını arttırdığını ortaya koymuştur.

Uçak'ın (2012) yaptığı çalışmaya göre İnternet kaynaklarına nasıl atıfta bulunulacağına dair kurallar birlikteliğinin olmaması, İnternet sitelerine nasıl atıf yapılacağını bilinmemesi ve pek çok İnternet sayfasında yazar adı geçmemesi intihali arttıran sebepler arasındadır.

Bu çalışmanın amacı; lisansüstü öğrencilerinin İnternette ödev yapma ve ödevlerinde İnternette intihal yapmalarında dersin öğretim elemanının üzerine düşen rollerle ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu genel amaç dâhilinde şu sorulara cevap aranmaktadır:

- Farklı üniversitelerde eğitim gören sınıf öğretmenliği yüksek lisans öğrencilerinin; cinsiyet ve ödev sitelerine üye olmaları ile İnternette intihal yapmaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Farklı üniversitelerde eğitim gören sınıf öğretmenliği yüksek lisans öğrencilerinin İnternette intihal yapmalarında öğretim elemanın rolü arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırma, lisansüstü öğrencilerinin İnternette intihal yapmaya ilişkin görüşlerini herhangi bir deneysel işlem yapılmaksızın var olduğu şekliyle ortaya koyulması amaçlandığından dolayı tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. "Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır" (Karasar, 2009).

Araştırma Grubu

Araştırma, 2016/2017 öğretim yılında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören toplam 59 lisansüstü öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerini toplamak amacıyla Ersoy ve Özden (2011) tarafından geliştirilen 5'li likert tipinde hazırlanan "Öğretmen Adaylarının Ödevlerinde İnternette Kopya Ödev Yapma" anketi kullanılmıştır. 5'li likert "Tamamen Katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Kararsızım", "Katılıyorum" ve "Tamamen Katılıyorum" şeklinde sıralanmıştır. Anketin geçerliğini sağlamak için anket taslak olarak hazırlandıktan sonra, uzman görüşlerine başvurulmuştur. Bu kapsamda uzmanların önerileri doğrultusunda maddeler gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılmış ve veri toplamaya uygun hale getirilmiştir.

Anket, üç bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde, öğretmen adaylarının kişisel bilgilerini belirlemeye yönelik yedi soruya yer verilmiştir. İkinci bölümde, öğretmen adaylarının internette kopya ödev yapmaları konusundaki görüşlerini belirlemeye yönelik on iki soruya yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise öğretmen adaylarının internette hazır ödev yapmada öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik dokuz soruya yer verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde yüzde, frekans gibi istatistiklerin yanında parametrik testlerden olan bağımsız örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Parametrik testlerin temel varsayımı olan Shapiro-Wilk normallik testi yapılmış ve ölçeğin tamamından alınan puanların normal dağılım göstermediği görülmüştür ($p < .05$). Ancak veriler için hesaplanan çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1.5 ve $+1.5$ aralığında olması durumunda veriler normal dağılım göstermese bile parametrik testlerin kullanılabilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Ölçeğin tamamından alınan puanlar için çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmış ve hepsinde de söz konusu aralıkta olduğu görülmüş, parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Ölçeğin tamamından alınan puanlar için çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmış ve hepsinde de söz konusu aralıkta olduğu görülmüş, parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Cinsiyet, enstitü, yüksek lisans aşaması, ödev sitelerine üyelik bağımsız değişkenleri iki kategorili olduğu için bağımsız örneklem için t testi, dönemde hazırlanan ödev sayısı ve internet kullanma yeterliği bağımsız değişkenleri iki kategoriden daha fazla olduğu için ANOVA kullanılmıştır.

Bulgular

Lisansüstü öğrencilerinin cinsiyete bağlı internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını anlamak için bağımsız örneklem için t testi uygulanmış ve sonuçlar tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1:

Lisansüstü Öğrencilerinin Cinsiyete Bağlı Olarak İnternette İntihal Yapmaya İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıkları Gösteren Bağımsız t Testi Tablosu

Cinsiyet	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Kız	34	38,58	5,70	,97	-,51	,61
Erkek	25	39,48	7,65	1,53		

Tablo 1'e bakıldığında lisansüstü öğrencilerin cinsiyete göre internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p > .05$). Bu durum, kız öğrencilerin internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri ile erkek öğrencilerin internette intihal yapmaya ilişkin görüşlerinin birbirine eşit olduğu şeklinde açıklanabilir.

Lisansüstü öğrencilerin enstitüye göre internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını anlamak için bağımsız örneklem için t testi uygulanmış ve sonuçlar tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2:

Lisansüstü Öğrencilerinin Enstitüye Bağlı Olarak İnternette İntihal Yapmaya İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıkları Gösteren Bağımsız t Testi Tablosu

Enstitü	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Sosyal Bilimler	21	37,90	6,29	1,37	-,92	,36
Eğitim Bilimleri	38	39,55	6,70	1,08		

Tablo 2'ye göre lisansüstü öğrencilerin enstitüye bağlı olarak internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. ($p > .05$). Bu sonuca göre, sosyal bilimler enstitüsü lisansüstü öğrencilerinin internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri ile eğitim bilimleri enstitüsü lisansüstü öğrencilerinin internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık gözlenmemiştir ($p > .05$).

Lisansüstü öğrencilerin yüksek lisans aşamasına göre internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını anlamak için bağımsız örneklem için t testi uygulanmış ve sonuçlar tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3:

Lisansüstü Öğrencilerinin Yüksek Lisans Aşamasına Bağlı Olarak İnternette İntihal Yapmaya İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıkları Gösteren Bağımsız t Testi Tablosu

Yüksek Lisans Aşaması	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Ders	39	40,25	6,16	,98	1,86	,06
Tez	18	36,88	6,69	1,57		

Tablo 3'e bakıldığında lisansüstü öğrencilerin yüksek lisans aşamasına bağlı olarak internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür ($p > .05$). Bu durumda, ders aşamasındaki lisansüstü öğrencilerinin internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri ile tez aşamasındaki lisansüstü öğrencilerinin internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık gözlenmemiştir ($p > .05$).

Lisansüstü öğrencilerin ödev sitelerine üye olmalarına göre internetten intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olup oluşmadığını anlamak için bağımsız örneklem için t testi uygulanmış ve sonuçlar tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4:

Lisansüstü Öğrencilerin Ödev Sitelerine Üyeliğe Bağlı Olarak İnternetten İntihal Yapmaya İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıkları Gösteren Bağımsız t Testi Tablosu

Ödev Sitelerine Üyelik	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Evet	10	38,60	7,98	2,52	-,23	,81
Hayır	48	39,14	6,34	,91		

Tablo 4’e bakıldığında lisansüstü öğrencilerin ödev sitelerine üye olup olmadığına bağlı olarak internetten intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür ($p>.05$). Bu durumda, ödev sitelerine üye olan lisansüstü öğrencilerin internetten intihal yapmaya ilişkin görüşleri ile ödev sitelerine üye olmayan lisansüstü öğrencilerin internetten intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık gözlenmemiştir ($p>.05$).

Lisansüstü öğrencilerin dönemde hazırlanan ödev sayısına bağlı olarak internetten intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olup oluşmadığını anlamak için ANOVA testi uygulanmış ve sonuçlar tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5:

Lisansüstü Öğrencilerin Dönemde Hazırlanan Ödev Sayısına Bağlı Olarak İnternetten İntihal Yapmalarına İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıkları Gösteren ANOVA Tablosu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	7,03	2	3,51	,079	,92
Grup İçi	2884,9	56			
Toplam	2491,93	58	44,37		

Tablo 5’e bakıldığında lisansüstü öğrencilerin dönemde hazırlanan ödev sayısına bağlı olarak internetten intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>.05$). Buna göre, dönemde hazırlanan ödev sayısına bağlı olarak lisansüstü öğrencilerin internetten intihal yapmaya ilişkin görüşlerinin birbiriyle aynı olduğu söylenebilir. ($p>.05$).

Lisansüstü öğrencilerin internet kullanma yeterliğine bağlı olarak internetten intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın olup oluşmadığını anlamak için ANOVA testi uygulanmış ve sonuçlar tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6:

Lisansüstü Öğrencilerin İnternet Kullanma Yeterliğine Bağlı Olarak İnternetten İntihal Yapmalarına İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklılıkları Gösteren ANOVA Tablosu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	161,87	5	32,37	,73	,59
Grup İçi	2330,05	53	43,96		

Toplam	2491,93	58

Tablo 6'ya bakıldığından lisansüstü öğrencilerin internet kullanma yeterliğine bağlı olarak internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p > .05$). Buna göre, internet kullanma yeterliğine bağlı olarak lisansüstü öğrencilerin internette intihal yapmaya ilişkin görüşlerinin birbiriyle aynı olduğu söylenebilir. ($p > .05$).

Sonuçlar

Eğitmcilerin, eğitim-öğretim amaçlı tüm etkinlikleri gerçekleştirebilmek için yüksek düzeyde eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarına sahip olmaları gerekmektedir (Tekinarslan, 2017). Çavuş ve Gökdaş (2006), internet kullanımı ile ilgili alınan eğitimin internet kullanımı öz yeterlik açısından önemli olduğunu belirtmiştir. Lisansüstü eğitimi mezunu eğitimcilerin, interneti eğitim sürecinde daha fazla kullanmaları onların internete yönelik olumlu öz yeterlik inançlarına sahip olmalarını sağlamıştır (Şahan, 2007).

Bu araştırmada; lisansüstü öğrencilerinin internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri cinsiyet, enstitü, yüksek lisans aşaması, dönemde hazırlanan ödev sayısı, ödev sitelerine üyelik, internet kullanma yeterliği değişkenleriyle incelenmiştir:

- Lisansüstü öğrencilerinin kopya ödev yapmaya ilişkin görüşlerinin adayların cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermediği,
- Öğrencilerin, enstitüye bağlı olarak internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı,
- Öğrencilerin yüksek lisans aşamasına bağlı olarak internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı,
- Ödev sitelerine üyelik durumlarına bağlı olarak öğrencilerin internette intihal yapmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı,
- Adayların dönemde hazırladıkları ödev sayısına bağlı olarak internette kopya ödev yapmaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı,
- Adayların internet kullanma yeterliğine bağlı olarak internette intihal yapmaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırma sonuçları dikkate alınarak şu öneriler belirlenmiştir:

- İnternet sayesinde bilgiye ulaşımın kolay olması, öğrencilerde internet ortamında bulunan bilgilerin kaynak göstermeden direkt kullanılabilmesi izlenimi yaratmaktadır. Bu nedenle öğrencilere internette yer alan bilgi ve kaynakların kullanımına ilişkin eğitim verilebilir.
- Lisansüstü öğrencilere, etik anlayış geliştirmeye dönük dersler verilmesinin yanında onlara ödevlerde yapılan intihalleri saptamaya dönük programlar hakkında da bilgi verilebilir.
- Öğretim elemanının verdiği ödevin kaynakçasını kontrol edeceği yönergesi, internette intihal yapanlara bir yaptırım uygulayacağını belirtmesi internet intihallerinin azalmasını sağlayabilir.
- Öğretim elemanının ödevlerin değerlendirme kriterleri arasında etik kurallara uyma kriteri de olduğunu öğrencilere söylemesi öğrencilerin araştırma etiğine uygun davranmasını sağlayabilir.

Kaynakça

- Alkan, C., Deryakulu, D. ve Şimşek, N. (1995). *Eğitim teknolojisine giriş*. Ankara: Önder Matbaacılık.
- Aypay, A. (2009). *Bilimsel etik*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma, yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Baruchson, S. ,& Yaari, E. (2004). Printed versus internet plagiarism: A Study of students' perception. *International Journal of Information Ethics* , 29-35
- Baş, G. (2011). İlköğretim öğretmenlerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 35-52.
- Campbell, R. (2000). Cheating goes hi-tech:online term paper mills. *Journal of Management Education*, 726-740
- Çavuş, H. ve Gökdaş, İ. (2006). Eğitim fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin internetten yararlanma nedenleri ve kazanımları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 56- 78.
- Ergin, A. (2005). *Öğretim teknolojisi iletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erkuş, A. (2011). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Ersoy, A. ve Özden, M.(2011). Öğretmen adaylarının ödevlerinde internetten intihal yapmalarında öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 608-619
- Ertekin, C., Berker, N. ve Tolun, A. (2002). *Bilimsel araştırmada etik ve sorunları*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayıncılık.
- Gök, B. ve Erdoğan, T. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının internetin eğitsel amaçları için kullanımına yönelik tutumlarının belirlenmesi. 8. *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı*. Eskişehir : Anadolu Üniversitesi.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kayri, M. ve Güntüç, S. (2009). İnternet bağımlılık ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 157-175.
- Kırçıl, A. ve Karagüller, T. (2007). Ödev kopyacılığında internetin rolü ve önlemler. 07-IX. *Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.
- Köklü, N. (2003). Akademisyenlerin araştırma etiği konusundaki görüşleri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*.
- Köse, Ö., & Arıkan, A. (2011). Reducing plagiarism by using online software: An experimental. *Contemporary Online Language Education Journal*, 122-129.
- Kurtulmuş, M. ve Ardıç, T. (2013). Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma sürecine ilişkin gözlemledikleri etik dışı davranışlar. *Turkish Studies*, 831-840.
- Odabaşı, H. F., Birinci, G., Kılıçer, K., Şahin, M. C., Akbulut, Y. ve Şendağ, S. (2007). Bilgi iletişim teknolojileri ve internetle kolaylaşan akademik usulsüzlük. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 503-518.
- Okay, Ş., & Aydoğan, E. (2010). A reserch on the vocation high school students' intentions of internet usage. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 283-296.

- Orhan, F. ve Günay, A.(2014). Üniversite öğrencilerinin internet tabanlı akademik usulsüzlük nedenlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 176-190
- Selwyn, N. (2008). *An investigation of differences in undergraduates' academic use of the internet*. University of London, Institute of Education, UK, 11-22
- Şahan, H. H. (2007). *İnternet temelli öğrenme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G. , & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics/sixth ed*. Boston
- Tekinarslan, E. (2007). *Eğitimde internet kullanımı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Uçak, N. Ö. (2012). Öğrencilerin intihal algısı. *Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü*, 173-182
- Uçak, N. Ö. ve Birinci, H. G. (2008). Bilimsel etik ve intihal. *Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi* , 173-182.
- Uluoğlu, C. (2009). Araştırma etiği. 7. *Ulusal Sempozyum Bildirileri*. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık.
- Uzun, E., Karakuş, T., Kurşun, E. ve Karaaslan, H. (2007). Öğrenci gözüyle "Aşırma(intihal)":Neden ve çözüm önerileri. *07-IX. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri* (s. 183-188). Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.
- Yoldaş, C. ve Argın, F. S. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanım öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 276-283.